

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
คุณธรรมและความโปร่งใส ด้านบริการประชาชนในการประกอบกิจการนำบาดาล

นางสาวชรินทร์ พรหมอารักษ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
ตำแหน่งเลขที่ 1744 ส่วนทรัพยากรน้ำ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร

เสนอขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 1744 ส่วนทรัพยากรน้ำ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีงบประมาณ 2559

คุณธรรมและความโปร่งใส ด้านบริการประชาชนในการประกอบกิจการน้ำบาดาล

นางสาวชรินทร์ พรหมอารักษ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
ตำแหน่งเลขที่ 1744 ส่วนทรัพยากรน้ำ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร

เสนอขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 1744 ส่วนทรัพยากรน้ำ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีงบประมาณ 2559

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
ของนางสาวชรินทร์ พรหมอารักษ์
เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 1744
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร

เรื่องคุณธรรมและความโปร่งใสด้านบริการประชาชนในการประกอบกิจการน้ำบาดาล

1. หลักการและเหตุผล

การปฏิรูประบบราชการเมื่อปี พ.ศ. 2545 เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของความพยายามสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และได้ประกาศในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความโปร่งใส ความคุ้มค่า และผลสัมฤทธิ์ในการกิจ ตลอดจนการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ส่วนราชการต่าง ๆ จึงได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นกรอบในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดเป้าหมายและแผนปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ แม้ว่าส่วนราชการต่าง ๆ ได้ดำเนินงานตามหลักการดังกล่าวอย่างแพร่หลาย แต่ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยังคงปรากฏอยู่อย่างกว้างขวางในสังคมไทย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วยากที่จะระบุที่มา หรือสาเหตุของปัญหาการทุจริตที่แน่ชัดได้ ส่งผลให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อส่วนราชการในภาพรวมเป็นไปในเชิงลบและยากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติดังกล่าว

ประกอบกับสำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้เครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ดัชนี ดังนี้

1. ความโปร่งใส (Transparency) ประเมินจากความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประสบการณ์ในการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐและจากข้อมูล

เอกสาร/หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence - Based) บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงในการดำเนินงานของหน่วยงาน

2. ความพร้อมรับผิด (Accountability) ประเมินจากความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประสบการณ์ในการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ

3. คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน (Integrity in Service Delivery) ประเมินจากการรับรู้ของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ

4. วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity Culture) ประเมินจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานภาครัฐและจากข้อมูลเอกสาร/หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence - Based) บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงในการดำเนินงานของหน่วยงาน

5. คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity) ประเมินจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานภาครัฐที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการรณรงค์และเสริมสร้างวัฒนธรรมขององค์กร โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่มี ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน หน่วยงานจะทราบถึงประเด็นในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาวิธีการดำเนินงานภายในองค์กร ที่จะนำไปสู่การยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานให้สูงขึ้น เป็นที่ยอมรับจากผู้รับบริการจากทุกภาคส่วน และเป็นหน่วยงานภาครัฐต้นแบบในการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตให้กับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ต่อไป เพื่อสอดรับในกรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐ (ITA) จังหวัดมุกดาหาร ได้มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ(ITA) โดยเฉพาะด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ในกรณีการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล นอกจากนี้ยังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 โดยกำหนดให้บริการประชาชนทุกอย่างต้องสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และ

สร้างภาระให้ประชาชนน้อยที่สุด ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามคำสั่งกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ 298/2553 ประกอบด้วย ข้อ (6) ต้องปรับเปลี่ยน
กลวิธีในการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน และสามารถตรวจสอบได้ ภายใต้กรอบ
การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมาย
ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการประกอบกิจการน้ำบาดาล

2. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การดำเนินงานด้านบริการประชาชนในการประกอบกิจการน้ำบาดาลตาม
พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องใน
การปฏิบัติงาน เช่น พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ
ทางราชการ พ.ศ. 2558 โดยมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนมี
ระยะเวลาเป็นตัววัดความสำเร็จของงาน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐ และการดำเนินงานตาม โครงการประเมินคุณธรรมและความ
โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment
: ITA)

ปัจจุบันการดำเนินงานการประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ผิดกฎหมายยังมีอยู่
โดยเฉพาะการเจาะบ่อบาดาลหรือการใช้น้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต จังหวัด
มุกดาหาร มีพนักงานเจ้าหน้าที่น้อย (พ.ศ. 2558 จำนวน 2 ราย) แต่ต้องรับผิดชอบพื้นที่ 7
อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมน้ำอ้อม อำเภอดอนตาล อำเภอดงหลวง
อำเภอคำชะอี อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอหนองสูง ประกอบกับผู้ประกอบกิจการ
น้ำบาดาลยังไม่ทราบถึงหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520
สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นบททดสอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปรับเปลี่ยนการให้บริการเชิงรุก
มากขึ้น รวมถึงการมีกระบวนการที่สามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตาม
กฎหมาย รวมทั้งการปรับทัศนคติที่ดีในการให้บริการประชาชนในการประกอบกิจการ
น้ำบาดาล ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ควรมีแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อไปสู่การพัฒนา
งานด้านการบริการประชาชนในการประกอบกิจการน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล ดังนี้

1. พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจต่อกระบวนการงาน และมีทางเลือก หรือสร้างเครื่องมืออื่นใด ให้เข้าถึงผู้รับบริการที่ยังไม่เข้าใจ ในขั้นตอนการขอรับ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล เพื่อนำบ่อน้ำบาดาลเข้าสู่ระบบ ไม่ฝักใฝ่กฎหมาย และสามารถตรวจสอบได้

2. จัดอบรมช่างเจาะน้ำบาดาลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม โดยเฉพาะพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 กรณีละเว้นหรือไม่ปฏิบัติตามบทลงโทษอย่างไร เพื่อให้ช่างเจาะตระหนักและรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 มากขึ้น และร่วมมือในการขับเคลื่อนกระบวนการงานไปสู่การออกใบอนุญาตประกอบกิจการ น้ำบาดาลตามระยะเวลาที่กำหนด

3. พบปะผู้ประกอบการน้ำบาดาลหลังจากได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ น้ำบาดาลเรียบร้อยแล้ว โดยเฉพาะบ่อน้ำบาดาลที่มีการจัดเก็บรายได้ เพื่อสร้างความเข้าใจ และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ได้ถูกต้อง

4. ปรับเปลี่ยนฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามา ประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการงานและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล

5. สร้างเครือข่ายด้านทรัพยากรน้ำบาดาลโดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นที่ บริक्षा เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการบริการประชาชนใน การประกอบกิจการน้ำบาดาล

6. ประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลและ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 อย่างทั่วถึง

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ยกระดับมาตรฐานด้านการบริการประชาชนในการประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้มีสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการจากทุกภาคส่วน และเป็นหน่วยงานต้นแบบ ในการดำเนินงานด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล

3. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหารมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานราชการ มีความพึงพอใจ เข้าใจกระบวนการงานในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะ การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน

4. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ผู้รับบริการทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจในระบบการบริการด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้รับบริการ
2. ผู้รับบริการได้รับใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ของผู้ขอรับใบอนุญาต

ลงชื่อ..... ชรินทร์ พรหมอาร์ักษ์.....

(นางสาวชรินทร์ พรหมอาร์ักษ์)

ผู้เสนอแนวคิด

3/สิงหาคม/2559